Επιμέλεια: Μαρία Παναγιώτου - maria.panayiotou@philelefheros.com

Ανατροπές και χιούμορ

Η κινηματογραφική ματιά του σκηνοθέτη είχε επισημάνει τις λεπτομέρειες στην κίνηση των ηθοποιών

Της Νόνας Μολέσκη

Το Flea Market στο Καϊμακλί μεταμορφώνεται για την όλο και αυξανόμενη ομάδα κοινού σε Flea Theatre και η νέα παράσταση που παίζεται εκεί συμβάλλει στην εδραίωση αυτής της θεατρικής εστίας στον χάρτη της Λευκωσίας. Η παραγωγή αποτελεί σύμπραξη της Θεατρικής ομάδας Σόλο για τρεις και του Θεάτρου Αντίλογος και ο πατέρας-δημιουργός της παράστασης «Και το Όνομα αυτού...» είναι ο Διομήδης Νικήτα. Όπως φαίνεται στο βιογραφικό του σημείωμα, ο Διομήδης Νικήτα καταπιάνεται με σκηνοθεσία στο θέατρο κάθε δέκα χρόνια. Το έργο του Λιόσα «Η Κάθυ και ο Ιπποπόταμος» του 1998 το θυμάμαι, το 2008 ακολούθησε το μιούζικαλ «Φεγγαρομπερδέματα» και τώρα, το 2018, ο Διομήδης Νικήτα μεταφράζει, διασκευάζει, σκηνοθετεί και διακοσμεί μουσικά το «Le Prenom» των Matthieu Delaporte και Alexandre de la Patelliere. Έχει κάνει ωραία επιλογή. Έχει επιλέξει ένα έργο όπου το χιούμορ δεν σημαίνει ανούσια ελαφρότητα, όπου οι ανατροπές της πλοκής δεν είναι συγγραφικό τρικ με μοναδικό σκοπό την αναθέρμανση του ενδιαφέροντος του κοινού, όπου οι κανόνες του είδους τηρούνται έτσι ώστε η αισθητική του έργου να είναι συγκεκριμένη και ξεκάθαρη, όπου η δράση έχει στόχο να συμπληρώνονται συνεχώς τα ψυχολογικά πορτρέτα των προσώπων, όπου οι ηθοποιοί έχουν τι να παίξουν και οι θεατές τι να ακούσουν. Δεν γνωρίζω το πρωτότυπο για να αντιληφθώ τι χρειάστηκε να διασκευαστεί κι αν οι αλλαγές έγιναν για την προσαρμογή στα μέτρα των δυνατοτήτων της παραγωγής ή στα μέτρα των αντοχών του κυπριακού κοινού, πάντως το αποτέλεσμα βγήκε ισορροπημένο και με εμφανή τα γνωρίσματα της γαλλικής καταγωγής του κειμένου. Ένα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του «Le Prenom» είναι η λογοκεντρικότητά του, και με την έννοια του ενδιαφέροντος προς τη σημασία των λέξεων και την ετυμολογία τους, και με την έννοια των σημαινουσών αναφορών στη Γαλλική λογοτεχνία. Ως μεταφραστής ο Νικήτα καταφέρνει να αντιμετωπίσει τις επιπρόσθετες δυσκολίες ενός κειμένου που τόσο πολύ ασχολείται με τη γλώσσα, ως διασκευαστής διατηρεί αρκετές λογοτεχνικές παραπομπές χωρίς να φοβηθεί τον θεατή του. Ο ίδιος ο τίτλος του έργου και το βασικό θέμα του μεγαλύτερου μέρους του κειμένου αφορά στο όνομα ενός αγέννητου παιδιού, θέμα που στην πολύ ενδιαφέρουσα εξέλιξη αγγίζει την κοινωνική σημειωτική των ανθρώπινων ονομάτων.

Ο πατέρας-δημιουργός της παράστασης «Και το Όνομα αυτού...» είναι ο Διομήδης Νικήτα

Οι υφολογικές αποχρώσεις των ονομάτων γίνονται αντικείμενο σκληρών συγκρούσεων μεταξύ των ηρώων που σε τελική ανάλυση επιτίθενται όχι απλά στο όνομα, αλλά στην ιδεολογία, στην κοσμοθεωρία και στην εικόνα που θέλει να προβάλει ο αντίπαλος.

Το ενδιαφέρον κείμενο αποτελούσε εγγύηση για την προσήλωση των θεατών στο άκουσμα, αλλά και η θέαση έγινε ενδιαφέρουσα από την αρχή. Ο σκηνοθέτης και η πενταμελής του ομάδα κατάφεραν να πείσουν το κοινό ότι η προσωπικότητα που βγαίνει από τον λόγο του κάθε ρόλου πραγματικά ανήκει στις μορφές που βλέπει. Ο περιορισμένος σκηνικός χώρος και η άμεση εγγύτητα στους ερμηνευτές λειτουργούσε ως κινηματογραφικός φακός, και η κινηματογραφική ματιά του Νικήτα είχε επισημάνει τις λεπτομέρειες στην κίνηση των ηθοποιών, στις ματιές και εκφράσεις τους που ήθελαν ιδιαίτερη φροντίδα, για να αποτελέσουν μικρούς πομπούς των μηνυμάτων του έργου.

Και η σκηνογράφος Θέλμα Κασουλίδου εντάσσει στο σκηνικό λεπτομέρειες που λειτουργούν ως δηλώσεις του Πιερ για τα όσα θέλει να πρεσβεύει στον τομέα της κουλτούρας και της ιδεολογίας. Ο Βαλεντίνος Κόκκινος, ο Νεκτάριος Θεοδώρου, η Μαρίνα Βρόντη, η Χριστίνα Χριστόφια, ο Τζούλιο Φιλίππο Ντ' Ερρίκο καταφέρνουν να παίξουν ταυτόχρονα όσα θέλει να πρεσβεύει ο ήρωάς τους και όσα του καταλογίζουν οι γύρω του. Η αισθητική του θεατρικού είδους επιτρέπει την εναλλαγή του σοβαρού και του κωμικού στοιχείου, επιτρέπει ένα τεχνητό happy end που συμμαζεύει τα... ασυμμάζευτα. Αυτή η αισθητική τηρήθηκε στην παράσταση του Διομήδη Νικήτα.

Η επόμενη δουλειά; Σε δέκα χρόνια;